

Uncommunicative Partners: Social Movement Media Analysis and Radical Educators

John D.H. Downing, Prof. Dr.

Abstract

While the research literature on alternative media, participatory media, tactical media, social movement media, continues to expand and explore this significant realm of public communication, it tends at the present time to be very heavily analytical. This is vital work but, I will argue, insufficient to meet the social and economic demands of the day. A quite frequent absence in this research literature is, equally, attention to the interface between educational activities and socially committed media. It is as though thinking about media and thinking about education had been placed in solitary confinement, albeit in neighbouring cells. These issues demand urgent attention. The paper will focus principally on the potential in colleges and universities, but not only in those educational contexts, for constructive interactions from all 'five corners' of the media firmament. These are, in no special order, media analysis, media activism, media arts, media industry professions and media policy-makers. There are moments and places of overlap between one or more of these, but too often, there are not. Sadly, although people and groups in this pentangle are deeply concerned with media communication, they rarely talk with each other, despite some progress in this direction within the current media reform movement in the USA.

İletişimsel Olmayan Ortaklar: Toplumsal Hareket Medyası Analizi ve Radikal Öğretmenler

Prof. Dr. John D.H. Downing

Özet

Literatürde alternatif medya (*alternative media*), katılımcı medya (*participatory media*), taktik medya (*tactical media*), toplumsal hareket medyası (*social movement media*) üzerine araştırmalar kamusal iletişimin bu önemli alanını açıklamaya ve keşfetmeye devam ederken, aynı zamanda ağırlıklı olarak analitik olmaya da bir hayli eğilimlidir. Bu hayati bir iş fakat ben günümüzün toplumsal ve ekonomik talepleri karşılama yetersizliğini ele alacağım. Eğitim etkinlikleri ve toplumsal olarak adanmış medya arasındaki kesişim noktasının bu araştırma literatüründe oldukça sık görülen bir eksiklik olması aynı derecede önemlidir. Her ne kadar eğitim ve medya komşu hücreler olsa da hücre hapsine yerleştirilmiştir. Bu sorunlar acil ilgi gerektiriyor. Bu sunum çoğunlukla üniversitelerin ve yüksekokulların (*colleges*) potansiyellerine odaklanacaktır, fakat çalışma bunlara yalnızca eğitimle ilgili bağlamlarda değil, medyanın kabul edilen kurumsallaşmış dayanağının beş köşesinden yapıcı bir etkileşimle de odaklanacaktır. Bunlar 'beş köşe' özel olmayan bir sıralamayla medya analizi, medya sanatları, medya aktivizmi, medya endüstrisi profesyonelleri ve medyanın politika yapıcılarıdır. Bunların bir ya da daha fazlası arasında örtüştükleri yerler ve anlar vardır fakat çoğunlukla örtüşmezler. Ne yazık ki bu beş köşeli yıldızdaki medya iletişimiyle derinden ilgili insanlar ve gruplar birbirleri ile nadiren konuşurlar, buna karşın, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki güncel medya reformu hareketi içerisinde bu yönde bazı ilerlemeler gerçekleşti.

İletişimsel Olmayan Ortaklar: Toplumsal Hareket Medyası Analizi ve Radikal Eğitimler¹

Giriş: Bazı tanımlar

Temel görevim bazılarının digital medya çağında medyanın uzun kuyruğunu (cf. also National Alliance for Media Arts and culture 2004) neyin tanımladığını ele almak, diğer bir deyişle çeşitli başlıklar altında giden medyayı: alternatif medya (*alternative media*), yurttaş medyası (*citizens' media*), topluluk medyası (*community media*), taktik medya (*tactic media*), bağımsız medya (*independent media*), counteer-information media (*karşıt bilgi medyası*), katılımcı medya (*participatory media*), üçüncü sektör medyası (*third sector media*), toplumsal hareket medyası (*social movement media*). Bu tanımların her biri kendi artılarını ve eksilerini taşır.

Bu nedenle tek bir perspektiften “ alternatif ” medya tamamıyla sönük bir tasarım, çünkü her şey için bir şey alternatif, ancak Chris Atton'un görüş açısından ise terimin fazlasıyla belirsizliği bize gündelik kültürel pratiklerinin alternatif medya formlarının sıra dışı çeşitliliği ile nasıl yayıldığını kabul etmemiz yönünde teşvik eder (Atton, 2001).

“Yurttaş” medyası kavramıyla Clemencia Rodriguez kültürel yurttaşlığın/vatandaşlığın kuvvet alanını kabul eder (Rodriguez, 2001); bununla beraber kitlesel mülteci hareketleri ve belgelenmeyen emek göçü döneminde yurttaş kelimesinin medyada kullanılabilmesi için sözcük açıkça yasal çağrışımlarından ayrıştırılmış olmalı.

Ellie Rennie topluluk medyası (Rennie, 2006) kavramını kullanarak bir hayli etkili bir örnek geliştirdi; fakat bana göre, bu terim hala topluluk kelimesinin ima ettiği puslu-iyimserlikten dolayı tekin değil.

“Taktik medya” internet aktivisti ve yazar Geert Lovink (2002, 268) tarafından tercih edilen bir kavram, buna rağmen onun terime ait açıklaması nerdeyse karşıt bir tanımdır.

“[taktik medya]” kasten kaygan bir terimdir, beklenmedik ittifaklara dayalı geçici uzlaşma bölgeleri yaratmak için bir araçtır... Hackerlar, sanatçılar, eleştirmenler, gazeteciler ve aktivistler... Taktik medya hareketliliği ve hızı korur.”

Bu durumlarda daha sonra post-modernite kavramının gerçek analitik itici güce sahip olduğu yerde, ‘taktik medya’ Hakim Bey’in Geçici Otonom Bölgeleri tasarımı ile senkronize bir şekilde ileriye yönelen ve kanal açan şüphesiz kendi ayakları üzerinde duran bir kavram. Eğer herhangi birini post-modern görünümlü Amsterdam’ın Sosyal Demokrat yönetimi ile korkuttuysam özür dilerim bu tam anlamıyla zamanın ruhuna uygun olmayabilir, fakat bu alandan bir adım öteye gidersek Lovink’in kavramı eskime riskiyle karşı karşıya kalır.

Bağımsız medya terimi Herman ve Chomsky tarafından şirketleşmemiş, devlete ait olmayan, dinsel olmayan yeni medyaları ifade etmek için tercih edilir. Terim öncelikli olarak retoriksel motivasyona sahiptir, yani sıklıkla iddia edilen uyuşmazlık, özellikle ABD’de tam

¹ Farklı versiyonları, Media, Communication and Humanity Conference (Medya, İletişim ve Beşeriyet Konferansı), London School of Economics and Political Sciences, 21-23 Eylül 2008; 4’üncü Conferência Brasileira de Mídia Cidadã, University of Pernambuco, Recife, 16-18 Kasım 2008; The Global Fusion Communication Research Conference (Küresel İletişimi Birleşimi Araştırma Konferansı), Ohio University, Atina’da 31 Kasım- 2 Ekim 2008’de sunuldu.

özgürlüğe ve bağımsızlığa sahip medyaların liberal kapitalist politikaların haber medyası olduğudur. Buraya kadar çok iyi; bununla birlikte Herman ve Chomsky'deki örtük haber önyargısı doğrudan haberle ve gazetecilik ile ilgisi olmadığından kavramın bir dizi taban medyasının tümü ve kültürel ifade biçimi için kullanılmasını önler.

'Karşıt-bilgi medyası' geç dönem Pio Baldelli (1977) çıkışlı hala bilginin haberin eşanlamlısı olarak kullanıldığı, haberin gazetecilik alanının çok içinde çerçevelendirildiği yerde oldukça güncel bir kavramdır. Şüphesiz hegemonik haber kaynakları ve deneysel kesinliklerdeki aralıkları ve boşlukları doldurmak önemli bir amaç; büyük bir savaş ve ekoloji hakkındaki haberleri art arda göstermek gibi. Ancak taban tabana zıt bilgiden daha fazlasına ve gündemin bilgi stratejisinin dikte ettiği cevap gerekliliğinden ziyade radikal bir yeniden çerçevelendirmeye ihtiyacımız var.

'Katılımcı medya' kavramı yoğun olarak küresel Güney kalkınma projeleri ve onun orijinal tasarımı anlamında bu projelerden etkilenen insanların çerçevelendirilmesinde ve daha sonra ilerlemenin değerlendirilmesinde kullanıldı (Mefalopolus 2003). Bu stratejinin sonuçları medyanın tüm türlerinin nasıl bir ilişkisellik içinde olması gerektiğinin öncelik sırasını düzenler, diğer bir deyişle yukarıdan aşağıya iletişim stratejilerinin geri dönülmez bir şekilde tersine çevrilmesidir. Alışkanlıklar retorikten daha zor ölür ve pratikte katılımcı terimi çoğunlukla bir ileri bir geri şeklinde kalkınma yöneticileri ve onların RFP belgeleri arasında boş yere dolanan bir kavram haline gelir.

"Üçüncü Sektör Medyası", medyanın gönüllü toplumsal eylem alanını ifade eder, terim zaman zaman Avrupa'lı tartışmalarda kullanılmıştır. Her ne kadar, güncel kullanımıyla olmasa da Avrupa Parlamentosu'nun Avrupa'da Topluluk Medyası Raporu'nda (Avrupa Parlamentosu, 2008) ima edilmiştir. Siyaset temelli terim esas olarak bu medyanın nasıl olmadığını diğer bir deyişle medya yelpazesinde ticari olmayan, hükümetlerce ve kurumlarca fonlanmayan olduğunu tanımlar.

Benim tercih etme eğiliminde olduğum kavram ise 'Toplumsal Hareket Medyası'dır' (Downing, 2008). Mademki dayanak noktası olarak toplumsal hareketlerdeki bu medya projeleri büyük ve küçük, yapıcı ve baskıcı, tümünün yukarısında, öyleyse herhangi bir toplumsal hareketle içtenlikli ya da çok fazla bir bağlantısı olmayan papaz dergilerinden cami bültenlerine, zinelerden fan web sitelerine küçük ölçekli medyanın engin çokluğunun varlığı kabul edilmelidir.

Bu noktada, video yapıcısı, yazar, şair sinema tarihçisi ve medya aktivisti *Alfonso Gumucio Dagron'un* (2004) akademisyenler arasındaki, tanımlamaları da net olarak yapılmamış olan sosyal gerçekliğin kesin tanımlarını üretmek için var olan keskin kararlılık hakkındaki umutsuz çığıklarına katılmamak elde değil. Buna ilaveten, temel bir gerçeklik de bu medyayı sınırlanmanın anaakım medyayı tanımlamaktan çok daha zor olduğunu kabul etmemizi gerektiriyor, anaakım medyanın biçimleri, türleri organizasyon yapıları ile karşılaştırma yapmak bu medyaların tanımlarını sınırlandırıyor. Öyleyse örtüşen ve her zaman eksikliği çekilen tanımlarda patinaj yapmam sürpriz olmamalı. Bunlar antropolojik biçimli medya formlarının doğrudan yansımalarıdır.

Şimdiki on yılın başlangıcına değin medya projelerinin her biri -çoğunlukla küçük ölçekli, sıklıkla geçici, neredeyse her zaman ya tamamıyla fonlanmış ya da tamamıyla fonlanmamış- esasında konvensiyonel (geleneksel) medya araştırmalarının menzilindeydi. Küçük ölçekli medya nüfuzlu medyayla karşılaştırıldığında, çok dağınık çok dokunaklı ve tümü araştırmaların değerli enerjilerini harcamak için bütünüyle çok küçüktü.

Bu senaryo bu alanda daha fazla basılan yayımlar, daha fazla basılan araştırmalar (pek çoğu kitap uzunluğunda) ve her yıl bu tür medyaya adanmış konferansların oluşumuyla – the OurMedia\ Nuestros Medios konferansı (Bizim Medyamız Konferansı) Amerika Birleşik Devletleri, İspanya, Kolombiya, Brezilya, Hindistan, Avustralya ve Gana'da buluşmalarını gerçekleştirdi- fark edilebilir derecede değişti. On yılın ortalarına gelindiğinde sosyal

paylaşım (*social networking*) olarak anılan Youtube, Myspace, Facebook gibi siteler ve geri kalanları, araştırmanın bu bölgesine akla yatkın bir şekilde son vererek geçmişe sürükledi.

Soru şimdi memnun olmalı mı olamamalı mı meselesidir. Hızla medya araştırmaları ailesine açılan yeni sağlıklı doğmuş çocuğu şampanya kırarak kutlamalı mıyız? Yoksa alternatif olarak İngiliz eleştirel medya çalışmalarının alanımız için verimli saman adamının (*çarpık konum anlamında kullanılmış*) vakti çoktan geçmiş doğum kontrol hapını mı medya araştırmalarına içirmeliyiz

Sanırım ikisi de değil. Tartışmayı tamamen farklı bir noktaya çekmek istiyorum. Konferans başlığı olan “insanlık” ve panel başlığı olan “stratejik eylem” kelimesini araştırmamızın ve öğretimimizin toplumsal sonuçlarının yükümlülüklerini göstermek için konuya katıyorum. Bu çerçeveden tartışmama Toplumsal Hareket Medyası’nın İletişim ve Medya Çalışmaları programlarının içerisindeki yaygın güncel yapılandırılmasından devam etmeyi planlıyorum. Bunlar, benim bakış açımına göre önemli kırık (fay) hatları ya da satırlar.

Beş Noktalı Yıldız

Yoğun olarak akademi dışındaki medya sorunlarıyla ilgili bir beş noktalı yıldız öneriyorum. Alfabetik sıralamayla bunlar: Medya aktivistleri, medya analistleri, medya sanatçıları, medya endüstrisi profesyonelleri, medya politika yapıcılarıdır. Gerçekte medya eğitmenleri ve analistleri ya da endüstri temelli analistler, ya da hükümet temelli araştırmacılar olarak bir arada kullanılırlar. Bir anlığına beşgende kalmama izin verin.

Bu beş noktalı yıldız (beşgen) hakkında sıklıkla şüphe derecesinde göze çarpan ve, -daha da kötüsü- medya alanındaki bu noktalar arasındaki ortak değer yitimidir. Medya endüstrisi profesyonelleri gözlerini medya çalışmalarına döndürür ve medya çalışmalarına iltifatlarını (*burada iltifat kelimesiyle aralarındaki anlaşmazlığı kastetmek amacıyla ironi yapılmıştır*) sunarlar. Medya aktivistleri gözlerini ikisine de çevirir, eğer ikisinden herhangi biri ilgi gösterirse, iltifatlar sunulmuştur. Medya sanatçıları çoğu zaman medya aktivistlerine estetik öncesi olarak bakarlar ve karşılığında medya aktivistlerince tüm dikkatini kendine yönelten seçkinler olarak tanımlanırlar, buna karşın her iki medya da akademisyenlerinin genellikle aslında çok önemli şeyler üzerinde çalışmadığı konusunda hemfikirdirler. Bazı medya politika yapıcıları onları diğer çeyrekte (%25) görünüyor kabul eden kullanışlı girdinin eksikliğinden yakınırlarken, öteki medya politika yapıcıları basitçe şirket girdilerine güvenir ve işlerine devam ederler. Her iki şekilde de medya politika yapıcıları medya analistlerine benzer, görünüşte çoğunlukla hor görme ve güvensizlik beşgenin içindeki tek yaygın ve geçerli iletişim yoludur.

Bu ayrımlar hala kusursuz bir şekilde akademide kendilerini yeniden üretmeye eğilimlidir, Gazetecilik Çalışmaları hararetle kendini İletişim Çalışmaları’nın yarattığı kirliliğe karşı korurken, bu ayrımlar kendilerini yalnızca Medya Çalışmaları ve Medya Üretiminin ayrı olduğu yerlerde değil çoğu kez sosyal bilimler ve sanatın ayrıldığı yerlerde ya da ABD yani sinema çalışmalarının ve retorik çalışmalarının Liberal Sanatlar olduğu yerde yeniden üretmeye eğilimlidir. Çeşitli türlerde medya politika yapıcılarının ve medya analistlerinin beraber oldukları yerlerde bile çoğu kez biri ya da diğerine kaynakların eşit olmayacak bir şekilde bölüşürüleceğine ilişkin artan bir şüphe ve korku vardır. Kıt kaynaklar için rekabet olamadığında umutsuzca animasyonda/medya ekonomisinde/gazetecilikte/film tarihinde birisine ihtiyaç duyarız ve iç ilişkilerin dostça ve saygılı olduğu zamanlarda bile müfredat karakteristik olarak analitik ve medya yapımı dersleri olarak sıralıdır, fakat bu flörtün ve güncel evliliğin ötesine gidecek herhangi güçlü bir yol aranmaz.

Derin köklere sahip bir sendrom. Emeğin düşünürler ve işi yapan kimseler olarak bölümlemesi tarihimiz ve toplumsal fabrikalarımızın dokusuna kazınarak, medyadan daha

fazla eylemlerimizi etkilemektedir. Richard Sennet'in son kitabı *The Craftsman*'da (*Zanaatkar*) yazdığı gibi (Sennett, 2008: 11).

“Tarihin, pratik ve teori, teknik ve anlatım, zanaatçı ve sanatçı, yapıcı ve kullanıcı ayrımlarında çizdiği fay hatları modern toplumun katlandığı tarihsel mirastır.”

Bugün bu ayrımlar medya alanında beş nokta arasındaki yüzeysel bir diyalogdan çok etkin bir şekilde medya eğitim programlarının iç içe imkânlılığının boğazını sıkıyor.

Bu medya programları için nadir bir sorun değildir. Glen Adamson'ın sürükleyici analizi zanaat ve sanat arasındaki ilişki hakkında düşünmeye devam ederken asla medya üretimi ve bu nedenle nadiren tartışılan kolektif medya pratikleriyle uğraşmıyor, gerçek yaratıcı işçiler ve yalnız zanaat üreticileri arasında nasıl kökleşmiş aşılmaz içgüdüler kurulduğunu bir baştan bir başa geçerek gösteriyor.

Howard Risatti'yi *Theory of Craft*² (Risatti, 2007) kitabında bahsettiği sanat, zanaat ve dizayn arasındaki temel farklılıkları sınıflandırmaya çalıştığı yorucu çabalarında ve çalışmakta olan deneyimli bir beynin zekasını fark etmek için bireysel bir sanatçının veya zanaatçının medya üretimindeki kolektif gerçekliğinin ötesine geçmekteki başarısızlığını takip etmek zorunda değiliz (Risatti, 2007).

Çoğu forumdaki katılımcının kafasını sallayıp ayrılmasına ve ne yapıyor olduğunu merak etmelerine rağmen biz medya eğitimcileri özellikle birçok örnekle farklı ilgileri ve eylemleri birbirleriyle karşılaştıran bir forum sağlayabilmekte hünerliyizdir. Karşılıklı diyalogun aydınlatıcı potansiyeli bu gibi neredeyse nötr alanlarda bile yine de vardır ve medya programlarının olanaklarını ciddi karşılıklı angajmanı -en azından kendileri ve öğrencilerinin ilgileri için- cesaretlendirememiş olmaları bu misyonun bir başarısızlığıdır. Tabii ki bilginin bu değişimi toplumsal ilgiler tarafından parçalanmış bazıları şüphesiz birbirleriyle uyumsuz olacaktır. Ama bu iş yapmamak için bir haber ve sebep değildir. Karşılıklı kıskançlıklara eğilimli tarihin suratında geniş ve can alıcı bir gündem uçuşurken, giderek büyüyen ABD'deki Medya Reform hareketinde radikal bir eğitim gündemi açığa çıkıyor.

Aslında bu hareketin parçaları, gerçi başlangıçta bu analizi yazdığım fark etmemiştim, yaklaşık yirmi yıl önce Kanadalı medya araştırmacısı Marc Roboy tarafından ileri sürüldü³. Daha sonra bağımsız ve güçlü demokrasinin erişimini genişletmek arzusu içinde olanların ve medya konularıyla ilgilenenlerin güçlerini beş alanda birleştirmeleri gerektiğini önermiştir: Eleştirel medya analizi, medya okuryazarlığı eğitimi, özerk medyanın oluşumu, annaakım medyadaki yapıcı insiyatiflerin desteklenmesi, medya politika yapımına ilgi (Roboy 1991: 169-171).

Toplumsal Hareket Medyası ve Radikal Medya Eğitimcileri

Bu sunumun son kısmında radikal medya eğitiminin başlangıçta gözden geçirdiğim yalnızca bir görünümüne, yani toplumsal hareket medyası aktivizmi ile medya eğitimcileri arasındaki potansiyel kesişim noktalarına yoğunlaşmak istiyorum.

İlk nokta: Medya eğitimcilerinin sık görülen kötü bir huyu: – ilk taş ben de atamam- Öğrenciler medya praksisini çözümleyici ve serimleyici yollarla açığa vurulmasını başlangıçta göz alıcı bir biçimde şok edici bulabilirler fakat öğrencilerin çoğunlukla yüksek sinizm içinde eğitilme ve yurttaş olmaktan ziyade dışarıda alet çantası olarak pasifize edilme riski vardır.

² Zanaatın Teorisi (Ç.N.)

³ Marc Roboy'un dikkatimi çeken çalışmasına teşekkürlerimi sunarım

İkinci nokta: Pek çok medya çalışmaları programları belki de film ve video yapım, ses yapım veya öğrenci haberleri yapımı için donanımlı sınıflara ulaşmanın dışında bir şey sağlamazken, söylemeye bile hiç gerek yoktur ki her birimizin kucaklarındaki laptoplar ile bizler araştırma yapabiliriz, üretim yapabiliriz, onları yayına ya da basıma hazırlayabiliriz, ses ve grafikler yaratabiliriz ve bunları bizim dilimizden anlayan ve bizimle bağlantısı olan herkese ulaştırabiliriz.

Tabii bu sürekli gidip gelen elektrik sağlayıcıları ve eski bilgisayarlara sahip çok sayıdaki insanı yukarıda bahsettiğimiz şeyleri yapmaktan alıkoyar, ancak yine de giderek bunu gerçekleştirebilenlerin sayısı artmaktadır. iPhone teknolojileri geliştikçe daha çoğumuz laptoplar kadar bu teknolojiyi de kullanıyor olacak. Son zamanlarda yapılan *The Horizon Report (New Media Consortium 2008)*⁴ 300 adlı bir rapora göre 300 kadar eğitimle ilgili organizasyon- taban etiketli video ve grup ağları, eğiticiler, mobil ağ sağlayıcıları ve bilgi düzenleyicileri olarak kapılarımızı çalmasına iki yıl gibi bir zaman kaldı. Üç ya da dört yıl sonra ise giderek şu anki eğitim sistemlerini yeniden şekillendirecek yatay biçimler göreceğiz⁵.

Tabii bu aynı zamanda şu da demek olacak ki zengin ülkelerde ve belli başlı kentlerde medya programları profesyonel olmayan ya da aha alt profesyonel yapım (prodüksiyon) çalışmalarında ya da medya art çalışmaları programları ile bir bağlantısı olmayan medya programları yapım (prodüksiyon) kursları vermeye başlayacak. Birkaç zamandır verilmekte olan yaratıcı reklâmcılık programları bu söylediğimiz şeyler için mükemmel bir örnek oluşturmaktadır. Daha farklı örnekleri de bulunmaktadır. En temel eğitim açısından bakıldığında bile, onların bu medya dersi çalışmaları, bu programlardaki öğrencilerin bu dersin olmadığı durumdan daha iyi yani bütün duyarlarını kullanarak ve akıcı düşünme ve konuşmalarını sağlayacaktır. İdeal olanı bazılarının da hem pahalı da olmayan ama onları medya sürecinin içsel dayanakları sayılacak, yardımcı parçaları olan senaryo yazımı ve yapım (prodüksiyon) yönetimi dersleri gibi farklı dersler almalarıdır.

Burada söylenecek başka şeyler de var. Biraz daha radikal (yeni fikirlere açık anlamında aşırılık değil) medya eğiticileri ve analistleri için bu analiz ve pratik bağlantısı toplumsal hareket medyası yetileri, deneyleri ve deneyimlerinin birden artması demektir. Sahip olduğumuz medya sistemleri ile bağlantınız varsa burada biraz hız kesmek, nefeslenmek gerekir. Eğer artık çevreyle ilgili sorunlar, ırk, etnisite, cinsiyet, sınıf, açlık, savaş, gibi konuları konuşmaktan sıkıldıysanız resmi olarak da gözlerinizi açık tutmaktan etrafa bu sorunlara olan dikkatten muaf sayılırsınız.

Medya eğiticileri olarak önceliğimiz 13. yy İngiltere'si Magna Carta ve Forest Charter'in *Global Etkisi* isimli çalışmanın sahibi *Peter Linebaugh* adlı tarihçinin katkılarıyla da şekillenmesi gerekir. Çünkü Krallar ve toprak sahiplerine karşı gerçek hakları ortaya koydu. *Linebaugh* (Linebaugh 2008: 279) "Sözleşmelere başvurarak tekrar eden ortak hak iddialarının yaklaşık sekiz yüzyılda nasıl oluştuğunu ve şimdi de gecekonduların yasak bölgelerindeki kapalı kapılar ardındaki topluluklarına direnme hakkını nasıl sağladığını vurgular. Yine önceliklerimizden biri, işinde oldukça tecrübeli sayılabilecek siyaset kuramcısı *Sheldon Wolin* 'in *Democracy Incorporated (Şirket Demokrasisi)* (Wolin 2008), adlı çalışmasından yararlanmaktır. Bu çalışmada modern politika tarihi politik felsefenin de yardımıyla Birleşik Devletler'in son zamanlardaki tehlikeli tutumunu anlatan tepetaklak totaliterizme doğru gidişi enine boyuna tartışmaktadır. Amerikan rejimi için şöyle bir tarif yapmaktadır: "Toplama kampları yapmadan bunu başarmak konusunda, ortak bir ideoloji zorlamasına girmeden, zaten güvenlerini ya da bunu yapabilme yetilerini kaybetmiş olan otoriteye karşı gelenlere bir zor uygulamadan elindeki tüm gücü hiç göstermeden ama tümüyle kullanmak Amerikan rejiminin bir dehasıdır" (Wolin 2008: 57). Bu daha sonraları

⁴ Yatay Rapor (Yeni Medya Ortaklıkları) (Ç.N.)

⁵ Bu rapora dikkatimi çeken meslektaşım Dr. Angela Aguayo'ya teşekkürlerimi sunarım.

Bertram Gross tarafından Amerika konusunda yazılacak bir kitapta da benzer şekilde dile getirilmiştir. *Friendly Fascism “Arkadaşça Faşizm”* (Gross 1980). Wolin Amerika’ya yoğunlaşmıştır ancak Beyaz Rusya’dan Burma’ya kadar *Blair, Berlusconi, Sarkozy, Putin, Hu* da bu bağlamda despot rejimler arasında anılabilirler. *David Harvey’in* diyalektik ütopyacılığı tartıştığı *Spaces of Hope*⁶ (Harvey 2000) da göz önünde bulundurulması gereken kaynaklardan biridir.

Yapısal olarak da gerçek eğitim, sanat ve yetenekler ve analiz bağlantısının nice özel tarihi örnekleri de bir taraftan göz önüne alınmalıdır. Sadece iki örnek vereceğim: Biri April Masten’in 1850-1880 (Masten 2008) arası *Sanat Hareketi Birliği’nin* birçok profesyonel kadın sanatçısı ile ilgili çalışmada tanımlanmaktadır. Bu sanatçılar *Who New York’s Cooper Union* da aldıkları eğitimden sonra gazetelerde, bir dizi magazinde, kitap basımında, tasarım ve diğer sahalarda ressam, tasarımcı, illüstratör, oymacı, renk sanatçısı ve sanat öğretmeni, olarak görev yaptılar. Hareketin İngiltere’nin *John Ruskin*’inden etkilenen felsefesi günlük medya kullanımı ile sergilenmek için üretilen sanat arasındaki ve analizle pratik arasındaki boşluğu kapamaktı.

İkinci örneğim ise 1918-1945 tarihleri arasında Merkez Avrupa’daki Kolaj Hareketi’dir. *Matthew Witkovsky’nin Fotoğrafları* (Witkovsky 2007), o zamanlar t Washington’daki Ulusal Sanat Galerisi’nde sergilenen, kolaj fotoğrafçılığı sergisinde ve Edingburg’daki Modern İskoç Sanat Müzesi’ndeki sergilerde özellikle 3. ve 7. bölümlerde sanatçıların, medya analistlerinin, eğitimcilerin ve Toplumsal Hareket Medyası’nın bir araya geldiği çarpıcı projeler bulunmaktadır. Bunlar çok iyi bilinen olan *Berlin Dada ve Bauhaus’dan* tutun da daha az bilinen Polonya şehirlerindeki çeşitli Blok grupları Pragdaki *The Devětsil Grubu*, Bratislava’daki *Brno and Česke Budějowice*, Belgrad’da Uygulmalı Sanat Okulu’nda (ŞUR) bulunan *The Zenit Grubu’na* kadar sıralanmaktadır. Foto muhabirliği bu uluslararası hareketin en önemli dışavurumlarından biriydi. *John Heartfield’in the Arbeiter Illustrierte Zeitung* için olan çalışması gelmiş geçmiş en iyi örneklerden biridir. Fakat bu 25 yılda Merkez Avrupa’da birçok aktivite bunlara örnek verilebilir.

İki cümleyle özetlemek gerekirse

—Yaygın siyasi hareketsizliğin *Bush* ve *Cheney’i* selamlayan klonlarının ve hayranlarının karşısında medya programlarımız yalnızca medyanın parçalanmasını değil yaratımını da içermelidir.

—Ve programlarımızın boyutlarının ticari medya üretiminin öncelikleri ve hegemonyası tarafından yaparak öğrenme (learning by doing) olarak damgalandığı yerde, görevimiz öğrencilerimiz için “yapıcı şizofreni” geliştirme, sürekli eleştirel zihinsel mesafeyi ve değişim özlemini engelleyen ticari oyunda ayakta kalma gerekliliğinde oyunu oynayabilecek becerileri teşvik etme yönünde olmalıdır.

Çev: Çağdaş Ceyhan⁷

⁶ David Harvey’in *Spaces of Hope* kitabı Umut Mekânları olarak 2008 yılında Metis Yayınları tarafından Zeynep Gambetti’nin çevirisiyle yayımlanmıştır. (Ç.N.)

⁷ Çeviride zorlandığım paragraflarda yaptığı hayati yardımlarından dolayı Nurcan Parlakyıldız’a, son düzeltmeleri yapan Mehmet Gönen’e ve oda arkadaşım Aytuğ Şentürk’e teşekkür ederim. (Ç.N.)

KAYNAKÇA

Adamson, G. (2008). *Thinking Through Craft*. Oxford & New York: Berg.

Atton, C. (2001). *Alternative Media*. London, UK: Sage Publications Co.

Baldelli, P. (1977) *Informazione e Controinformazione*. Milano, Italy: Mazzotta Editore.

Bey, H. (1991) *T.A.Z.: The temporary autonomous zone, ontological anarchy, poetic terrorism*. New York: Autonomedia.

Downing, J. (2001) *Radical Media: rebellious communication and social movements*. Thousand Oaks, California: Sage Publications Inc.

Downing, J. (2008) Social movement theories and alternative media. *Communication, Culture & Critique* 1.1, pp. 40-50.

European Parliament (2008). *Community Media In Europe*.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2008-0456+0+DOC+XML+V0//EN&language=EN>

Gross, B. (1980) *Friendly Fascism: the new face of power in America*. Boston: South End Press.

Gumucio Dagron, A. (2004). The long and winding road of alternative media. John Downing et al., (eds). *The Sage Handbook of Media Studies*. London, UK & Thousand Oaks, California: Sage Publications, pp. 41-63.

Harvey, D. (2000). *Spaces of Hope*. Berkeley, California: University of California Press.

Linebaugh, P. (2008). *The Magna Carta Manifesto: Liberties and Commons for All*. Berkeley, California: University of California Press.

Lovink, G. (2002). *Dark Fiber: Tracking Critical Internet Culture*. Cambridge, Massachusetts: MIT Press.

Masten, A. F. (2008) *Art Work: Women Artists and Democracy in Mid-Nineteenth Century New York*. Philadelphia, Pennsylvania: University of Pennsylvania Press.

Mefalopulos, P. (2003) *Theory and Practice of Participatory Communication: The Case of the FAO Project "Communication for Development in Southern Africa."* Washington, DC: The World Bank. <http://www.comminit.com/en/node/72266>

National Alliance for Media Arts and Culture (2004). *Deep Focus: A Report on the Future of Independent Media*. San Francisco, CA: NAMAC.

Raboy, Marc (1991). *Communication and the New World Order: strategies for democratization*. http://media.mcgill.ca/files/1991_Blac%20Rose_Communication.pdf

Rennie, E. (2006). *Community Media*. Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield.

Risatti, H. (2007). *A Theory of Craft: Function and Aesthetic Expression*. Chapel Hill, North Carolina: University of North Carolina Press.

Rodríguez, C. (2001). *Fissures in the Mediascape*. Cresskill, New Jersey: Hampton Press.

Sennett, R. (2008). *The Craftsman*. New Haven, Connecticut: Yale University Press.

The Horizon Report (2008). Austin, Texas: New Media Consortium.
<http://www.nmc.org/horizon/>

Vitelli, N. and C Rodríguez Esperón eds. (2004). *Contrainformación: Medios Alternativos para la Acción Política*. Buenos Aires: Ediciones Continente.

Witkovsky, M. S. (2007). *Foto: Modernity in Central Europe, 1918-1945*. New York: Thames & Hudson.

Wolin, S. S. (2008). *Democracy Incorporated: Managed Democracy and the Specter of Inverted Totalitarianism*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.